

I. EKSPORTO RAIDA

► Pirmame šių metų ketvirtyje bendro prekių eksporto vertės metinis augimas sudarė 7,7%. Iš viso eksportuota prekių už 7,05 mlrd., eurų. Pirmame metų ketvirtyje lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) ir prekių reeksporto (be energetinių produktų) metinis augimo tempas buvo panašus ir sudarė atitinkamai 9,3 proc., ir 9,0 proc., energetinių produktų eksporto vertė per metus sumažėjo 1,2 proc. Lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksportas generavo 4,5 procentinio punkto viso augimo, prekių reeksportas (be energetinių produktų) – 3,4 procentinio punkto, o energetinių produktų eksporto įtaka augimui buvo neigiama ir sudarė 0,2 procentinio punkto. Vertinant bendro prekių eksporto vertės pokyčius per eksporto apimčių ir kainų prizmę, matyti, kad pirmame šių metų ketvirtyje apie tris ketvirtadalius viso eksporto vertės augimo lėmė išaugę eksporto kiekiai, o apie ketvirtadalį - augusios eksportuojamų prekių kainos. Sparčiausiai augo chemijos, tabako ir farmacijos pramonės eksportuojamų prekių kainos, o labiausiai mažėjo drabužių ir metalų kainos.

► Per 2019 m., pirmą ketvirtį energetinių produktų eksporto vertė sumažėjo 1,2% ir sudarė 897,5 mln. eurų. Apie 90% šių gaminių sudarė lietuviškos kilmės energetiniai produktai, kurių eksporto vertė per metus mažėjo 2,1%. Likusi dalis teko reeksportuotiems energetiniams produktams, kurių vertė per metus išaugo 7,4% iki 92,1 mln. eurų. Lietuviškų energetinių produktų eksporto vertės mažėjimą lėmė naftos produktų eksporto kiekio sumažėjimas, o kainos laikėsi panašiam lygyje kaip ir prieš metus. Kaip skelbia „ORLEN Lietuva“, dėl technologinių sprendimų naftos produktų gamyklos pajėgumų panaudojimo lygis pirmame metų ketvirtyje sudarė 88%, o tuo pačiu laikotarpiu prieš metus 98%.

► Prekių reeksporto (be energetinių produktų) vertė per 2019 m. I ketv., per metus išaugo 9,0% ir sudarė 2,67 mlrd. eurų. Sparčiausiai reeksportas augo į NVS šalis. Labiausiai prie augimo prisidėjo Rusija, kuri generavo 1,9 procentinio punkto viso augimo, o bendras NVS šalių indėlis į augimą sudarė 4,1 procentinio punkto. ES šalių indėlis į augimą sudarė 3,2 procentinio punkto, o likusių šalių 1,7 procentinio punkto. Vertinant pagal prekių grupes pirmame šių metų ketvirtyje prie augimo labiausiai prisidėjo transporto priemonių reeksportas, kuris generavo 2 procentinius punktus viso augimo, mašinų ir mechaninių įrenginių bei trąšų reeksportas generavo po 1 procentinį punktą prekių reeksporto vertės padidėjimo pirmame metų ketvirtyje.

► Lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertės metinis augimas 2019 m., pirmame ketvirtyje sudarė 9,3%, eksportuota lietuviškų gaminių už 3,5 mlrd. eurų. Sparčiausiai lietuviškų prekių eksportas per metus augo pirmąsias dvi mėnesiais, kuomet augimas siekė atitinkamai 10% ir 17,1%, tuo tarpu kovo mėnesį eksporto augimas sulėtėjo iki 2%. Pirmąsias dvi mėnesiais sparčiai augo baldų, plastikų, trąšų bei pieno produktų eksportas. Trąšų ir plastikų eksporto spartus augimas tęsėsi ir kovo mėnesį, tačiau baldų indėlis į augimą jau buvo neigiamas, o pieno produktų tik silpnai teigiamas. Vasario mėnesio spartų augimą didžiąja dalimi lėmė javai. Šių produktų eksportas generavo daugiau kaip trečdalį viso vasario mėnesio augimo, kurį iš dalies lėmė ir žema palyginamoji bazė, tačiau kitais dviem pirmo ketvirčio mėnesiais javų indėlis į augimą buvo neigiamas. Vertinant pirmo ketvirčio rezultatus pagal pramonės šakas, matyti, kad labiausiai prie augimo prisidėjo Chemijos pramonė, kuri generavo 2,87 procentinio punkto viso augimo, maisto ir gėrimų pramonė prisidėjo 2,1 procentinio punkto, inžinerinė pramonė – 1,75 procentinio punkto, o baldų ir medienos pramonė – 1,05 procentinio punkto. Neigiamą indėlį į augimą pirmame metų ketvirtyje generavo tik darbužių, tekstilės ir odos pramonė.

► Lietuviškos kilmės (be energetinių produktų) eksporto vertė į tikslines rinkas 2019 m., pirmame ketvirtyje per metus padidėjo 10,8% iki 1,66 mlrd. eurų, kai bendra lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė išaugo 9,3%. Tokiu būdu, eksporto vertės (be energetinių produktų) augimas į tikslines rinkas 2019 m., pirmame ketvirtyje buvo 1,5 procentinio punkto spartesnis nei bendras lietuviškos kilmės prekių eksporto vertės augimas. Mažiau nei prieš metus eksportuota į JAV, Japonijos ir Švedijos rinkas, o visose likusiose tikslinėse rinkose fiksuotas eksporto vertės didėjimas. Labiausiai prisidėjo Vokietijos rinka, kuri generavo 2,6 procentinio punkto viso pirmo ketvirčio augimo, Norvegijos rinka prisidėjo 1,9 procentinio punkto, o Turkijos ir Pietų Afrikos rinkos po 1,7 procentinio punkto.

► Aukštųjų technologijų (angl. – Hi-tech) prekių eksportas 2019 m., pirmame ketvirtyje per metus išaugo 15,4% iki 258,2 mln. eurų arba beveik 6 procentiniais punktais sparčiau nei lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksportas. Tačiau aukštųjų technologijų prekių eksporto vertė be PET (2019 m., I ketv., sudarė 58% viso Hi-tech eksporto vertės) augo tik 6,6% arba 2,7 procentinio punkto lėčiau nei lietuviškos kilmės prekių. Labiausiai prie aukštųjų technologijų eksporto vertės augimo pirmame metų ketvirtyje (išskyrus PET) prisidėjo optinių, matavimo ir medicininių prietaisų eksportas per metus padidėjęs 30,2% iki 46,5 mln. eurų. Šioje prekių grupėje sparčiausiai augo optinių teleskopų ir panašių prietaisų bei fizinės ir cheminės analizės prietaisų eksporto vertė, reikšmingai prie augimo prisidėjo lazerių eksportas. Optinių, matavimo ir medicininių prietaisų eksporto vertė pirmame metų ketvirtyje labiausiai augo į Vokietijos, Jungtinės Karalystės bei JAV rinkas. Iš kitų aukštųjų technologijų prekių reikšmingiau prie augimo prisidėjo elektronikos prietaisai, kurių eksporto vertė buvo 4,2% didesnė nei prieš metus ir siekė 50,2 mln. eurų. Šioje prekių grupėje sparčiausiai augo radionavigacinių aparatų eksportas, reikšmingai didėjo elektros valdymo ir paskirstymo aparatų eksportas bei garso ir vaizdo signalizacijos aparatūros eksportas. Labiausiai augusios rinkos šioms prietaisams pirmame metų ketvirtyje buvo Norvegija, Italija ir Jungtinė Karalystė.

*- inžinerijos pramonė apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

**- tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus, Ukrainą, Turkiją ir PAR.

© VšĮ „Versli Lietuva“ | www.versli Lietuva.lt/lt/analitika/

II. EKSPORTAS Į TIKSLINES RINKAS**

- ▶ Lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė į tikslines rinkas 2019 m., pirmame ketvirtyje išaugo 10,8%, kai bendra lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė didėjo 9,3%. Daugiausiai prie augimo prisidėjo Vokietijos ir Norvegijos rinkos, kurios generavo atitinkamai 2,6 ir 1,9 procentinio punkto viso augimo (daugiausiai dėl plastikų ir transporto priemonių į Vokietiją bei baldų, medinių statinių ir biodyzelino į Norvegiją). Daug prie augimo prisidėjo Turkijos ir Pietų Afrikos rinkos, kurios generavo po 1,7 procentinio punkto viso augimo. Šių rinkų teigiamą indėlį didžiąją dalimi lėmė išaugęs javų eksportas. Didžiausią neigiamą indėlį į augimą generavo JAV rinka – 0,8 procentinio punkto, daugiausia dėl trečdaliu mažesnio reagentų eksporto. Neigiamai prie augimo taip pat prisidėjo Japonijos ir Švedijos rinkos, jų bendras neigiamas indėlis į augimą sudarė 0,6 procentinio punkto.
- ▶ Vertinant pagal eksportuojamas lietuviškas prekes į tikslines rinkas, 2019 m., pirmame ketvirtyje apie trečdalį viso augimo arba 3,4 procentinio punkto generavo javų eksportas, kurio vertė buvo 2,7 karto didesnė nei prieš metus ir sudarė 70,4 mln. eurų. Plastikų ir trašų eksportas generavo atitinkamai 1,6 ir 1,5 procentinio punkto viso augimo. Plastikų eksporto vertė labiausiai išaugo į Vokietiją ir Švediją, o trašos į Prancūziją, Jungtinę Karalystę ir Ukrainą. Santykinai daug – 1 procentiniu punktu, prie augimo prisidėjo baldų ir medinių statinių eksportas, labiausiai išaugęs į Norvegiją ir Jungtinę Karalystę. Nagrinėjamu laikotarpiu labiausiai sumažėjo metalų eksportas. Šių prekių indėlis į augimą buvo neigiamas ir sudarė 1,1 procentinio punkto. Metalų eksportas labiausiai sumažėjo į Švedijos ir Turkijos rinkas.

III. EKSPORTAS PAGAL PRAMONĖS IR ŽEMĖS ŪKIO SEKTORIUS

- ▶ Vertinant pagal pramonės sektorius, lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) metiniam eksporto augimui 2019 m., pirmame ketvirtyje didžiausią įtaką darė chemijos pramonė (žr. lentelę nr.1). Šios pramonės didesnę eksporto vertę daugiausia sąlygojo spartus eksportuojamų produktų apimčių metinis augimas, nors eksportuojamų produktų kainos taip pat sparčiai augo palyginus su kitomis apdirbamosios gamybos pramonės šakomis. Eksporto apimčių augimas lėmė apie 80% chemijos pramonės eksporto vertės padidėjimo, o kainos apie 20%. Reikšmingai prie augimo prisidėjo maisto ir gėrimų, inžinerinės bei baldų ir medienos pramonės eksportas. Daugiau kaip 40% maisto pramonės eksporto vertės augimo lėmė pieno produktai. Reikšmingai prie augimo prisidėjo malybos produkcijos, kviečių glitimo, žuvų bei konditerijos gaminių eksportas. Inžinerijos pramonės eksporto vertė labiausiai augo dėl sparčios plastikų ir variklinių transporto priemonių eksporto plėtros. Daugiau kaip 80% baldų ir medienos pramonės eksporto vertės padidėjimo lėmė sparčiai augęs baldų eksportas. Teigiamai prie augimo pirmame ketvirtyje prisidėjo žemės ūkio produktų eksportas, daugiausia dėl gerokai didesnio nei prieš metus javų eksporto vasario mėnesį. Prasčiausiai 2019 m., pirmame ketvirtyje sekėsi drabužių ir tekstilės pramonei. Iš visų apdirbamosios gamybos pramonės šakų tik šios pramonės indėlis į augimą buvo neigiamas, daugiausia dėl drabužių pramonės ir odos dirbinių pramonės neigiamų rezultatų.

1 lentelė. Lietuvos ūkio sektorių indėlis į augimą 2019 m. pirmame ketvirtyje

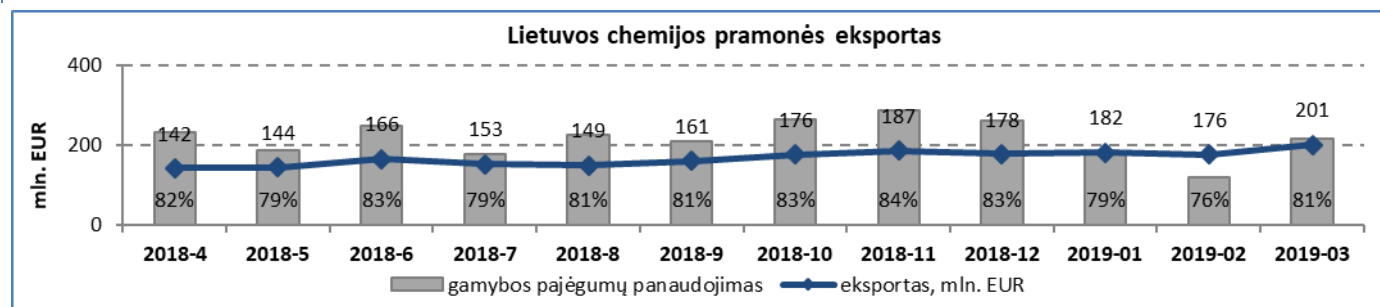
	2019 m. I kv. vertė, mln. eurų	2019 m. I kv. metinis pokytis, %	2019 m. I kv. indėlis į augimą	2019 m. I kv. struktūra, %
Inžinerinė pramonė	785.2	7.7%	1.7 p.p.	22%
Baldų ir medienos pramonė	627.9	5.7%	1.0 p.p.	18%
Chemijos pramonė	559.8	19.7%	2.9 p.p.	16%
Maisto ir gėrimų pramonė	554.2	13.8%	2.1 p.p.	16%
Drabužių, tekstilės ir odos pramonė	194.9	-3.7%	-0.2 p.p.	6%
Žemės ūkio produktai	191.4	14.5%	0.8 p.p.	5%
Tabako gaminiai	153.7	4.6%	0.2 p.p.	4%
Popierius ir popieriaus pramonė	86.1	13.0%	0.3 p.p.	2%
Kitos ūkio šakos	354.5	4.9%	0.5 p.p.	10%
Lietuviškos kilmės prekės iš viso:	3 507.6	9.3%	9.3%	100%

Saltinis: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

*- inžinerijos pramonė apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

**- tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus, Ukrainą, Turkiją ir PAR.

CHEMIJOS PRAMONĖ

► 2019 m., pirmame ketvirtyje chemijos pramonės eksportas labiausiai prisidėjo prie lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertės augimo – generavo šiek tiek mažiau nei trečdali arba 2,9 procentinio punkto viso metinio augimo. Šios pramonės šakos eksporto vertė pirmame ketvirtyje per metus išaugo beveik 20% iki 560 mln. eurų. Labiausiai prie augimo prisidėjo trąšų ir pirminės formos plastikų eksportas. Trąšų eksportas generavo beveik pusę viso chemijos pramonės eksporto vertės augimo, o pirminės formos plastikai daugiau kaip trečdali. Be šių dviejų prekių kategorijų verta paminėti įvairių chemijos produktų (daugiausia reagentų ir biodyzelino) eksportą, kurių indėlis į augimą taip pat buvo santykinai reikšmingas ir sudarė 13% viso augimo.

► Trąšų eksportas 2019 m., pirmame ketvirtyje per metus išaugo 26,7% iki 212,6 mln. eurų bei labiausiai prisidėjo prie chemijos pramonės eksporto vertės didėjimo – generavo beveik pusę arba 9,6 procentinio punkto viso chemijos pramonės metinio augimo. Nagrinėjamu laikotarpiu augo tiek azoto tiek ir fosfatinių trąšų eksportas, tačiau pirmame ketvirtyje daugiau kaip tris ketvirtadalius viso trąšų eksporto augimo generavo azoto trąšos. Šių gaminių eksporto vertė buvo 39% didesnė nei prieš metus ir sudarė 123,7 mln. eurų. Vertinant pagal eksporto rinkas, azoto trąšų eksportas labiausiai išaugo į Belgijos, Vokietijos, Ukrainos ir Jungtinės Karalystės rinkas. Nors azoto trąšų eksporto apimtys buvo apie 7% didesnės nei prieš metus, vis dėlto apie tris ketvirtadalius šių gaminių eksporto vertės padidėjimo lėmė didesnės nei prieš metus eksporto kainos. Azoto trąšų rinkos dinamiką pirmame ketvirtyje daugiausia lėmė stipri šių trąšų paklausa Europoje bei kai kurių gamintojų gamyklų stabdymas dėl planuotų remonto darbų. Ateinančiu laikotarpiu įtaką darys pirmo ketvirčio pabaigoje paskelbti Europos Komisijos antidempingo muitai (taikomi Rusijai, JAV bei Trinidadiui ir Tobagui), kurie kaip manoma įneš daug sumaišties tiekimo grandinėse. Taip pat svarbus veiksnys yra JAV taikomos sankcijos Iranui, kuris yra vienas pagrindinių trąšų tiekėjų Indijos rinkai.

► Pirminės formos plastikų eksportas 2019 m., pirmame ketvirtyje per metus išaugo ketvirtadaliu iki 163 mln. eurų, o jų indėlis į chemijos pramonės augimą taip pat buvo reikšmingas ir sudarė 7,1 procentinio punkto. Apie 87% pirminės formos plastikų eksporto vertės padidėjimo pirmame 2019 m., ketvirtyje lėmė polietileno tereftalato (PET) eksportas. Šių gaminių eksporto vertė per metus išaugo 23,4% iki 151,6 mln. eurų. Vidutinės PET eksporto kainos buvo tik šiek tiek didesnės nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus, o praktiškai visą vertės augimą lėmė penktadaliu išaugę eksporto kiekiai. Vertinant pagal eksporto rinkas daugiausiai pirmame ketvirtyje PET eksportas augo į Lenkijos, Čekijos ir Vokietijos rinkas. Atsižvelgiant į tai, kad antrame metų ketvirtyje PET kainos Europos rinkoje, dėl mažesnių žaliavų kainų ir silpnos paklausos, kol kas mažėja, todėl tikėtina, kad artimuoju laikotarpiu šie veiksniai darys neigiamą įtaką ir Lietuvos PET eksporto vertei.

► Įvairių chemijos produktų eksportas pirmame 2019 m., ketvirtyje išaugo 12,6% iki 106,9 mln. eurų. Šios prekių grupės indėlis į chemijos pramonės augimą buvo kuklesnis ir sudarė 2,6 procentinio punkto. Beveik 60% įvairių chemijos produktų eksporto augimo lėmė reagentų eksportas. Jų eksporto vertė buvo 10,7% didesnė nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus ir sudarė 73,5 mln. eurų. Šį kartą reagentų eksportas labiausiai augo į Singapūrą, Japonijos ir Kinijos rinkas. Biodyzelino eksportas lėmė apie 38% viso įvairių chemijos produktų eksporto vertės padidėjimo. Šių gaminių eksportavome už 28 mln. eurų arba 19,8% daugiau nei prieš metus. Labiausiai augusi rinka lietuviškam biodyzelinui pirmame šių metų ketvirtyje buvo Norvegija, tuo tarpu eksportas į Daniją, kuriai tenka du trečdaliai lietuviško biodyzelino eksporto, praktiškai nekito - augimas sudarė tik 0,4%.

2 lentelė. Chemijos pramonės eksportas pagal pramonės pošakius 2019 m. pirmame ketvirtyje

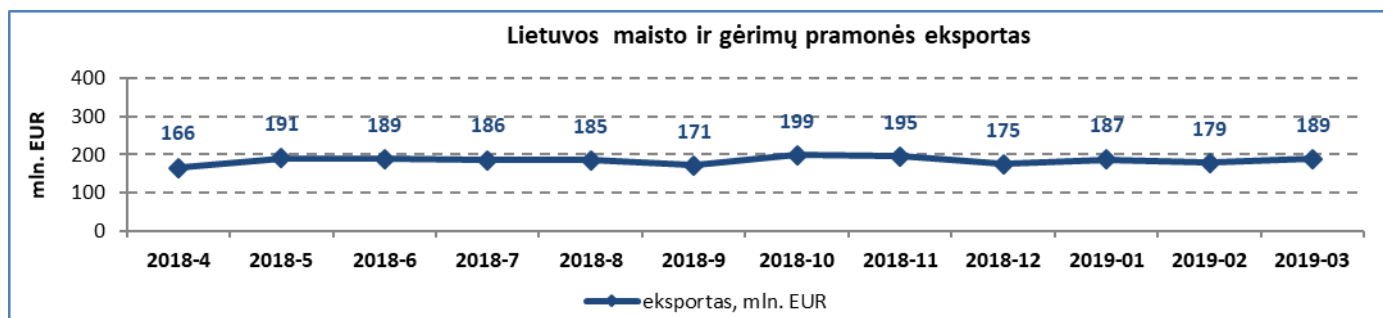
	2019 m. I ketv. vertė, mln. eurų	2019 m. I ketv. metinis pokytis, %	2019 m. I ketv. indėlis į augimą	2019 m. I ketv. struktūra, %
31 Trąšos	212.6	26.7%	9.6 p.p.	38%
39 Pirminės formos plastikai	162.9	25.4%	7.1 p.p.	29%
38 Įvairūs chemijos produktai	106.9	12.6%	2.6 p.p.	19%
28 Neorganiniai chemikalai	28.4	22.3%	1.1 p.p.	5%
35 Albuminės medžiagos, fermentai	15.8	24.8%	0.7 p.p.	3%
34 Muilas, organinės paviršinio aktyvumo medžiagos	13.1	12.2%	0.3 p.p.	2%
Kitos prekės	9.3	-25.7%	-0.7 p.p.	2%
Chemijos pramonė iš viso:	559.8	19.7%	19.7%	100%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

*- inžinerijos pramonė apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

**- tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus, Ukrainą, Turkiją ir PAR.

MAISTO IR GĖRIMŲ PRAMONĖ

► Maisto ir gėrimų pramonės indėlis į lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertės metinį augimą 2019 m., pirmame ketvirtyje taip pat buvo reikšmingas ir sudarė 2,1 procentinio punkto. Šios pramonės eksporto vertė per metus pirmame ketvirtyje padidėjo 13,8% ir sudarė 554,2 mln. eurų. Praktiškai visą maisto ir gėrimų pramonės eksporto vertės augimą lėmė maisto produktai, o gėrimų eksporto vertė buvo tik 1,4% didesnė nei prieš metus ir sudarė 31,2 mln. eurų. Maisto produktų eksporto vertės metinis augimas pirmame ketvirtyje sudarė 14,7%, eksportuota gaminių už 523 mln. eurų. Tokiam augimui pirmame metų ketvirtyje didžiausią įtaką darė pieno produktų eksportas, reikšmingai prie augimo prisidėjo žuvų pramonė bei grūdų malimo pramonės produktai. Augo ir kitų maisto pramonės subsektorių eksportas, o mažėjo tik aliejaus ir vaisių eksportas.

► Pieno produktų eksportas lėmė net 43% viso maisto ir gėrimų pramonės eksporto vertės metinio augimo pirmame ketvirtyje. Šių gaminių eksportuota už 135,5 mln. eurų arba 27,4% daugiau nei tuo pačiu praeitų metų laikotarpiu. Praktiškai visą pieno produktų eksporto vertės padidėjimą lėmė sausų pieno produktų ir pieno miltų eksportas, kuris buvo beveik 6 kartus didesnis nei 2018 m., pirmame ketvirtyje ir sudarė 34,5 mln. eurų. Sparčiausiai pieno miltų eksportas augo į Nyderlandus, Lenkiją, Libiją, Vietnamą ir Malaiziją. Augo pieno miltų eksporto kainos, tačiau eksporto apimtys buvo net daugiau kaip 4 kartus didesnės nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus. Sausų pieno produktų eksporto augimą lėmė keltas veiksnių: ES intervencinių sandėlių valymas, augusi paklausa daugiausia Kinijos ir Pietryčių Azijos regione, JAV ir Kinijos prekybos karai bei mažesnė nei tikėtasi žaliavinio pieno pasaulinė pasiūla.

► 2019 m., pirmame ketvirtyje žuvies ir žuvies produktų eksportas taip pat reikšmingai prisidėjo prie maisto ir gėrimų pramonės eksporto vertės augimo. Šios pramonės indėlis į augimą sudarė 2,5 procentinio punkto. Eksportuota produktų už 125,2 mln. eurų arba 10,7% daugiau nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus. Labiausiai augusios rinkos buvo Jungtinė Karalystė, Vokietija, Italija ir Lenkija. Iš produktų prie augimo labiausiai prisidėjo lašišų ir produktų iš surimių eksportas. Dėl biologinių priežasčių lašišų pasiūla Norvegijoje ir Škotijoje vis dar susiduria su sunkumais, o pasaulinė lašišų paklausa toliau sparčiai auga, nepaisant aukštų žaliavos kainų. Lašišų eksportui teigiamą įtaką daro ir palankus Norvegijos kronos bei euro kursas. Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacija (angl. FAO) teigia, kad surimių kainų augimą daugiausia lemia kvotų mažėjimas, JAV ir Kinijos prekybos karai, stipri paklausa Azijoje ir JAV. Europoje produktų iš surimių paklausa nėra tokia stipri kaip kituose regionuose, tačiau kainos vis tiek auga.

► Malybos produkcijos pramonės eksporto indėlis į maisto ir gėrimų pramonės augimą pirmame metų ketvirtyje sudarė 2 procentinius punktus. Eksportuota produktų už 55,8 mln. eurų arba penktadaliu daugiau nei prieš metus. Augo daugelio šios pramonės produktų eksporto vertė, tačiau labiausiai prie augimo prisidėjo kviečių glitimo ir krakmolo eksportas. Kviečių glitimas lėmė daugiau kaip pusę viso augimo, o krakmolos apie penktadalį. Glitimo eksportuota už 18,6 mln. eurų, o labiausiai augusi rinka šiam produktui buvo Nyderlandai. Krakmolo eksporto vertė sudarė 10 mln. eurų, o labiausiai krakmolo eksportas augi į Lenkiją.

3 lentelė. Maisto ir gėrimų pramonės eksportas pagal pošakius 2019 m. pirmame ketvirtyje

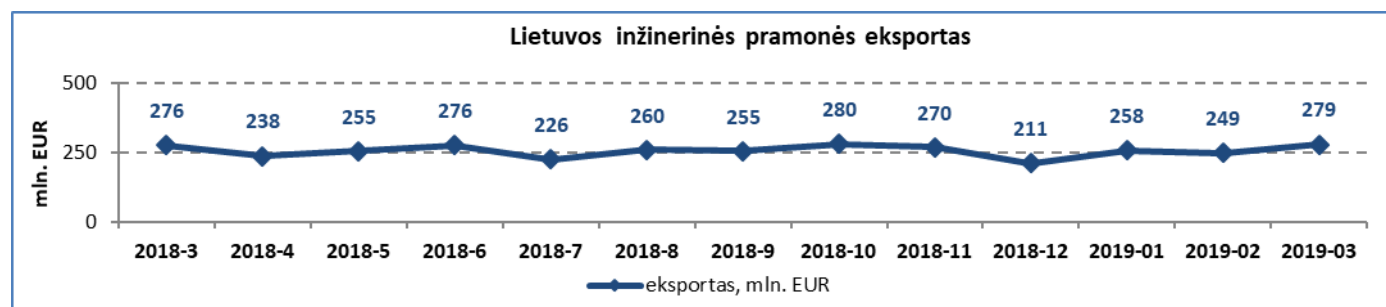
	2019 m. I ketv. vertė, mln. eurų	2019 m. I ketv. metinis pokytis, %	2019 m. I ketv. indėlis į augimą	2019 m. I ketv. struktūra, %
Pieno produktai	135.5	27.4%	6.0 p.p.	24%
Paruošta ir konservuota žuvis	125.2	10.7%	2.5 p.p.	23%
Mėsa ir mėsos produktai	66.8	6.9%	0.9 p.p.	12%
Grūdų malimo produktai, krakmolos	55.8	21.2%	2.0 p.p.	10%
Paruošti pašarai gyvūnams	39.2	4.6%	0.4 p.p.	7%
Gėrimai	31.2	1.4%	0.1 p.p.	6%
Kepyklos ir miltiniai produktai	19.3	50.1%	1.3 p.p.	3%
Augalinis aliejus, riebalai ir taukai	10.9	-17.4%	-0.5 p.p.	2%
Perdirbti ir konservuoti vaisiai, uogos ir daržovės	10.3	-4.3%	-0.1 p.p.	2%
Kiti maisto produktai	60.0	11.6%	1.3 p.p.	11%
Maisto pramonė iš viso:	554.2	13.8%	13.8%	100%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

*- inžinerijos pramonė apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

**- tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus, Ukrainą, Turkiją ir PAR.

INŽINERINĖ PRAMONĖ

► Inžinerinės pramonės eksportas po kiek prastesnio praeito pusmečio pirmame 2019 m., ketvirtyje vėl reikšmingai prisidėjo prie augimo – indėlis į augimą sudarė 1,7 procentinio punkto, t.y., lėmė šiek tiek mažiau nei penktadalį viso lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertės augimo. Eksportuota prekių už 785,2 mln. eurų arba 7,7% daugiau nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus. Labiausiai prie augimo prisidėjo eksportas, transporto priemonių ir priekabų pramonės ir kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių pramonės eksportas. Pirmame ketvirtyje iš inžinerinės pramonės pošakių per metus mažėjo tik mašinų ir mechaninių įrenginių pramonės eksportas, tačiau eksporto vertė buvo tik 1,5% mažesnė nei prieš metus.

► Gaminių iš plastikų pramonės eksporto indėlis į inžinerinės pramonės eksporto vertės augimą pirmame 2019 m., ketvirtyje sudarė 2,8 procentinio punkto. Eksportuota gaminių už beveik 200 mln. eurų arba 11,3% daugiau nei prieš metus. Labiausiai prie augimo prisidėjo plastikinės pakuotės bei plokščių, lakštų, vamzdžių iš plastikų eksportas. Plastikinės pakuotės eksportuota už 84,2 mln. eurų arba 9,7% daugiau nei prieš metus. Šių gaminių indėlis į plastikų pramonės eksporto augimą sudarė 4,2 procentinio punkto. Iš plastikinės pakuotės sparčiausiai augo didbutelių eksportas, jis lėmė beveik pusę plastikinės pakuotės eksporto vertės augimo. Didbutelių eksportas augo dėl augusių apimčių, o kainos buvo apie 5,6% mažesnės. Reikšmingai padidėjo ir kitų pakuotės gaminių (maišų, dėžių, dangtelių) eksporto vertė. Plastikinei pakuotei labiausiai augusios rinkos buvo Vokietija, Norvegija, Švedija ir Suomija. Plokščių, lakštų ir vamzdžių iš plastikų eksportuota už 74,9 mln. eurų arba 8,7% daugiau nei prieš metus, o labiausiai augusi rinka šiems gaminiams buvo Jungtinė Karalystė.

► Variklinių transporto priemonių, puspriekabių eksportas taip pat daug prisidėjo prie inžinerinės pramonės eksporto augimo 2019 m., pirmame ketvirtyje - generavo 2,4 procentinio punkto viso inžinerinės pramonės augimo. Šių gaminių eksportuota už 121,1 mln. eurų arba 16,7% daugiau nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus. Labiausiai augusios rinkos buvo Nyderlandai ir Vokietija. Beveik tris ketvirtadalius variklinių transporto priemonių, puspriekabių eksporto vertės augimo pirmame ketvirtyje lėmė uždegimo sistemų laidų rinkinių eksportas. Šių gaminių eksportuota už 80 mln. eurų arba 18,7% daugiau nei prieš metus. Santykinai sparčiai toliau auga autokomponentų (neįskaitant uždegimo sistemų laidų) pramonės eksportas. Šių gaminių eksportuota už 16,3 mln. eurų arba 8,4% daugiau nei prieš metus. Labiausiai augusios rinkos autokomponentams buvo Nyderlandai, Lenkija, Prancūzija, Norvegija ir Vokietija.

► Kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių pramonės eksporto vertės augimas taip pat reikšmingai prisidėjo prie inžinerinės pramonės eksporto plėtros pirmame 2019 m., ketvirtyje. Šis pošakis generavo 1,2 procentinio punkto inžinerinės pramonės eksporto augimo. Eksportuota gaminių už 94,7 mln. eurų arba 9,9% daugiau nei prieš metus. Labiausiai prie augimo prisidėjo Navigacijos bei matavimo prietaisų ir optinių prietaisų eksportas. Navigacijos ir matavimo prietaisų eksporto vertė sudarė 45,5 mln. eurų arba net 43% daugiau nei prieš metus. Šiems gaminiams labiausiai augusios rinkos buvo Lenkija, Jungtinė Karalystė ir JAV. Optinių prietaisų eksporto vertė siekė 21,4 mln. eurų arba beveik trečdaliu daugiau nei prieš metus. Šiems gaminiams labiausiai augusios rinkos buvo JAV, Jungtinė Karalystė ir Vokietija. Kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių pramonės eksporto plėtrą pirmame 2019 m., ketvirtyje labiausiai ribojo ryšio įrangos, plataus vartojimo elektroninės įrangos bei elektroninių komponentų ir plokščių eksportas. Šių gaminių indėlis į kompiuterinių elektroninių ir optinių gaminių pramonės eksporto plėtrą buvo neigiamas ir sudarė atitinkamai 3,6 procentinio punkto, 2,1 procentinio punkto bei 1,1 procentinio punkto.

4 lentelė. Inžinerinės pramonės eksportas pagal pramonės pošakius 2019 m. pirmame ketvirtyje

	2019 m. I ketv. vertė, mln. eurų	2019 m. I ketv. metinis pokytis, %	2019 m. I ketv. indėlis į augimą	2019 m. I ketv. struktūra, %
22 Guminiai ir plastikiniai gaminiai	199.8	11.3%	2.8 p.p.	25%
25 Metalų gaminiai, išskyrus mašinas ir įrenginius	140.9	3.6%	0.7 p.p.	18%
29 Transporto priemonės, priekabos ir puspriekabės	121.1	16.7%	2.4 p.p.	15%
27 Elektros įranga	100.4	4.5%	0.6 p.p.	13%
28 Niekur kitur nepriskirtos mašinos ir įranga	95.8	-1.5%	-0.2 p.p.	12%
26 Kompiuteriniai, elektroniniai ir optiniai gaminiai	94.7	9.9%	1.2 p.p.	12%
30 Kitos transporto priemonės ir įranga	32.6	7.5%	0.3 p.p.	4%
Inžinerinė pramonė iš viso:	785.2	7.7%	7.7%	100%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

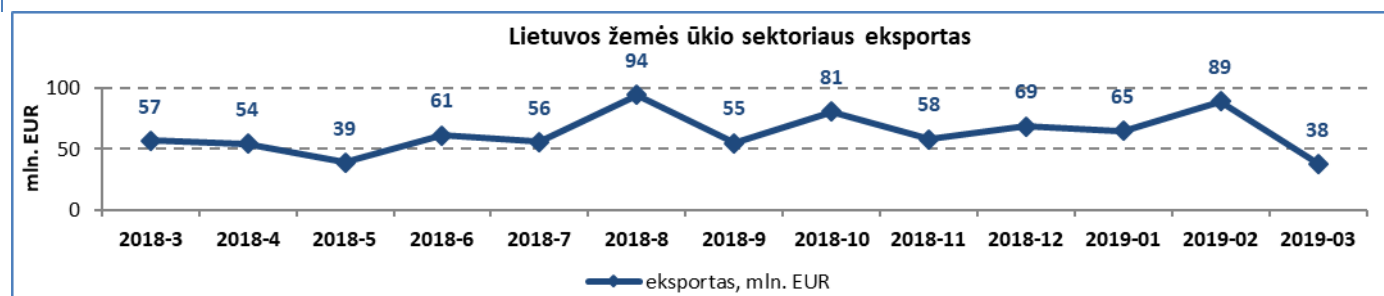
* - inžinerijos pramonė apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

** - tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus,

Ukrainą, Turkiją ir PAR.

© VŠĮ „Versli Lietuva“ | www.versli Lietuva.lt/lt/analitika/

ŽEMĖS ŪKIO SEKTORIUS

► Žemės ūkio sektoriaus eksporto vertė per 2019 m., pirmą ketvirtį išaugo 14,5% ir sudarė 191,4 mln. eurų. Šio sektoriaus indėlis į lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertės augimą sudarė 0,8 procentinio punkto. Praktiškai visą augimą lėmė javai, truputį išaugo rapsų eksporto vertė. Labiausiai mažėjo lietuviškų kailių, gyvų gyvūnų ir daržovių eksportas. 2019 m., pirmame ketvirtyje 41,6% žemės ūkio produktų išvežta į ES rinką, 0,5% į NVS šalis ir 57,9% į kitas šalis.

► Javų eksportas 2019 m., pirmame ketvirtyje lėmė praktiškai visą žemės ūkio produktų metinį eksporto vertės augimą. Javų eksportuota už 123,6 mln. eurų arba net 42,5% daugiau nei prieš metus. Tokį augimą lėmė vasario mėnuo, nes sausį ir kovą javų eksporto vertė buvo mažesnė nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus. Vasario mėnesio augimui įtaką darė ir žema palyginamoji bazė, kadangi 2018 m., vasarį javų eksportas buvo daug mažesnis už vidutinį. Labiausiai augusios rinkos javų eksportuotojams 2019 m., vasarį buvo Turkija, Sudanas, Pietų Afrikos respublika ir Saudo Arabija. JAV žemdirbystės departamentas (angl. USDA) prognozuoja, kad šiais metais javų pasiūla 6 kartą per 7 metus viršys paklausą. Pasiūlos perteklius bei gausaus derliaus prognozė didina konkurenciją eksporto rinkose, todėl artimiausiu metu prognozuojamas tolimesnis kainų mažėjimas. Šie veiksniai darys neigiamą įtaką ir Lietuvos grūdų eksportuotojams.

► Iš kitų žemės ūkio produktų 2019 m., pirmame ketvirtyje kiek reikšmingiau augo tik rapsų eksportas, tačiau jų vertė buvo tik 2,4% didesnė nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus. Rapsų eksportuota už 12 mln. eurų, daugiausia į Švediją ir Latviją. Didžiausias eksporto vertės mažėjimas 2019 m., pirmame ketvirtyje fiksuotas kailių, gyvų gyvūnų ir daržovių eksporte. Kailių eksporto vertė sudarė 9 mln. eurų arba net 40,5% mažiau nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus, daugiausia dėl beveik sustojusio eksporto į Lenkijos rinką. Gyvų gyvūnų eksporto vertė krito daugiau kaip ketvirtadaliu iki 11,7 mln. eurų. Beveik visą mažėjimą lėmė dviem trečdaliais kritęs gyvų kiaulių eksportas. Kaip skelbia Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras, 2018 m., fiksuotas didžiausias kiaulių skaičiaus mažėjimas Lietuvoje, kurį didžiąją dalimi lėmė afrikinis kiaulių maras. Šios aplinkybės leidžia daryti prielaidą, kad gyvų kiaulių eksporto vertė tikėtina ir toliau mažės. Daržovių eksporto vertė taip pat buvo mažesnė nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus. Šių produktų eksportuota už 28,8 mln. eurų. Tris ketvirtadalius viso eksporto sudarė ankštinės daržovės (daugiausia žirniai ir pupos), būtent jų eksporto vertės mažėjimas ir lėmė daržovių eksporto vertės smukimą.

5 lentelė. Žemės ūkio sektoriaus eksportas pagal pošakius 2019 m. pirmame ketvirtyje

	2019 m. I ketv. vertė, mln. eurų	2019 m. I ketv. metinis pokytis, %	2019 m. I ketv. indėlis į augimą	2019 m. I ketv. struktūra, %
10 Javai	123.6	42.5%	22.0 p.p.	65%
07 Daržovės	28.8	-6.7%	-1.2 p.p.	15%
12 Rapsai	12.0	2.4%	0.2 p.p.	6%
01 Gyvi gyvūnai	11.7	-26.4%	-2.5 p.p.	6%
43 Kailiai	9.0	-40.5%	-3.6 p.p.	5%
04 Kiaušiniai, medus	3.3	-3.8%	-0.1 p.p.	2%
Kiti žemės ūkio produktai	3.1	-9.7%	-0.2 p.p.	2%
Žemės ūkio produktai iš viso:	191.4	14.5%	14.5%	100%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

*- inžinerijos pramonė apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

**- tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus, Ukrainą, Turkiją ir PAR.